

РІШЕННЯ № 169

Про надання роз'яснення щодо пріоритетності принципів діяльності адвоката при наданні професійної правової (правничої) допомоги

«13» грудня 2019 року

м. Київ

Рада адвокатів України, розглянувши адвокатський запит Линника Р.В. № 753/1/19 від 23 листопада 2019 року про надання інформації з приводу пріоритетності принципів діяльності адвоката при наданні професійної правової (правничої) допомоги, звернула увагу на наступне.

Відповідно до розділу VII Конституції України судді, прокурори і адвокати належать до сфери правосуддя та судової влади. Авторитет судової влади в суспільстві залежить від дій усіх учасників судового процесу.

Право на професійну правничу допомогу — одна з процесуальних гарантій, що сприяє забезпеченню справедливого судового розгляду, прав і законних інтересів не тільки учасників судочинства, а й суспільства і держави в цілому. Верховенство права не може існувати без незалежної і професійної судової системи, а остання не може функціонувати без організованої та незалежної адвокатури, яка повинна сумлінно і професійно ставитися до справи. Саме інститут адвокатури має бути надійною опорою судової влади та правосуддя. Така теза підтверджується як низкою міжнародних документів, так і законодавством країн ЄС.

У рекомендаціях, викладених у висновку №11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги КМ РЄ, зазначається, що стандарт якості судових рішень — це результат взаємодії між численними учасниками судової системи, у тому числі між суддями та адвокатами. Відповідно до §7 рекомендації СМ/Рес (2010) незалежність суддів, як і адвокатів, має гарантуватися на найвищому законодавчому рівні.

Професійна правова допомога адвокатів при здійсненні правосуддя є важливою запорукою реалізації права кожного на доступний та ефективний судовий захист (ст. 55 Конституції України), ефективність якого, в свою чергу, значною мірою обумовлюється і рівнем правової допомоги, яка надається адвокатами.

Як відмічається у Висновку № (2013)16 Консультативної ради європейських суддів про відносини між суддями та адвокатами від 15 листопада 2013 року судді та адвокати відіграють різні ролі в судовому процесі, проте внесок представників обох професій є необхідним для досягнення справедливих та ефективних рішень в усіх судових процесах відповідно до закону (п. 4). Судді та адвокати розділяють основоположний обов'язок, а саме – дотримання процесуальних норм і принципів справедливого судочинства (п. 10). У межах професіонального обов'язку захисту прав та інтересів своїх клієнтів адвокати мають відігравати суттєву роль у справедливому здійсненні правосуддя (п. 6). Судді та адвокати мають співпрацювати задля задоволення потреб сторін (п. 17).

Однією з головних умов зміцнення довіри та поваги суспільства до правосуддя є рівень захисту прав людини та основоположних свобод і етична та професійна поведінка судді, адвоката, прокурора та інших учасників у судовому процесі.

Адвокат є суб'єктом судочинства, тому дотримання гарантій адвокатської діяльності, в тому числі, на участь в судових засіданнях для надання правової допомоги є запорукою законності, оперативності і ефективності судочинства.

Відповідно до п. 8 Резолюції «Професійна етика правосуддя», підписаної головами Ради суддів України, Ради прокурорів України, Ради адвокатів України від 21 вересня 2018 року з метою забезпечення кожному адвокату захисту його прав, свобод та інтересів упродовж розумних строків та уникнення порушень статті 6 Конвенції рекомендовано суддям організувати розгляд судових справ у межах чинного процесуального законодавства, а також затверджувати після обговорення зі сторонами, ураховуючи їх зайнятість, та фіксувати графіки засідань, встановлювати відповідні строки для виконання процесуальних дій.

З огляду на наведене, Рада адвокатів України неодноразово звертала та продовжує звертати увагу вищих судових інстанцій України на неприпустимість, неприйнятність та недозволеність порушення професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, які гарантовані Конституцією України та спеціальним Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зокрема на необхідності дотримання судами права адвоката на безпосередню участь в

судовому процесі, через належне повідомлення про час та дату судового засідання, а також попереднє погодження дати судового засідання задля уникнення проведення різних процесуальних процедур, в яких бере участь адвокат, в один і той же час.

Крім того, Рада адвокатів України зазначає, що вирішальним є виключне право адвоката на власний розсуд визначати пріоритетність різних процедур, призначених на один час, виходячи з факторів, які в кожній конкретній ситуації можуть мати поважний чи визначальний характер.

Враховуючи викладене, у розрізі порушених у зверненні Линника Р.В. № 753/1/19 від 23.11.2019 питань, з огляду на резолюцію «Професійна етика правосуддя», підписану головами Ради суддів України, Ради прокурорів України, Ради адвокатів України від 21 вересня 2018 року, а також з урахуванням зауважень членів Ради адвокатів України щодо порушень з боку суддів Вищого антикорупційного суду в організації розгляду судових справ, пропозицій, зауважень та доповнень членів Ради адвокатів України, керуючись статтями 24, 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Розділом II Положення про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Доручити Голові Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України Ізовітовій Л.П. звернутись до: Голови Вищого антикорупційного суду з проханням довести до відома суддів Вищого антикорупційного суду підписану 21 вересня 2018 року Головою РСУ, Головою Ради прокурорів України, Головою РАУ Резолюцію «Професійна етика правосуддя», звернувши увагу на не виконання деякими суддями пункту 8 резолютивної частини цієї Резолюції; Ради адвокатських та правничих товариств Європи (ССВЕ) проінформувавши про зазначену ситуацію.
2. Направити Голові Ради суддів України звернення повідомивши, що судді не дотримуються в повній мірі Резолюції «Професійна етика правосуддя», підписаної головами Ради суддів України, Ради прокурорів України, Ради адвокатів України від 21 вересня 2018 року та у зв'язку з цим звернутись із проханням провести спільне засідання представників Ради суддів України, НААУ та Вищого антикорупційного суду.
3. Направити відповідь адвокату Линник Р.В. по суті порушеного питання у контексті висновків зазначених у цьому рішенні та звернути увагу, що у розумінні статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатський запит не може стосуватися надання консультацій і роз'яснень положень законодавства.

4. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення
повідомити заявника.

Голова Ради адвокатів України	/підпис/	Л.П. Ізовітова
Секретар Ради адвокатів України	/підпис/	І.В. Колесников